

Tinget, at man ikke alene ikke vil vide af et saadant Forbud, som Ministeren her har udstedt, man vil end ikke vide af det, der er meget mindre end dette. I 1904 foregik den bekendte Kaptajn Petersenske Sag. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, Enkelthederne fik man aldrig rigtig udrede. Sagen gav Anledning til, at baade de radikale og Socialdemokraterne rettede et meget stærkt Angreb paa den forrige Krigsminister, General Madsen, og rundt omkring i Reformpartiet var der stor Uro i Anledning af, hvad der den Gang foregik. Kaptajn Petersen havde, saa vidt jeg erindrer, underskrevet det politiske Program, som de radikale vedkende sig, og hvor der var Tale om det Standpunkt, som de radikale have til Landets Forsvarsvæsen. Der var Tale om, at han skulde opstilles til Borgerrepræsentant, men i Løbet af nogle Dage forsvandt han som Kandidat. Enkelthederne derved er der ingen Grund til at komme dybere ind paa, thi det, der har sin store Interesse for dette Ting i dette Øjeblik, er den Forhandling, som denne Sag gav Anledning til her paa Rigsdagen. Den daværende Krigsminister, General Madsen, havde gennem Ritzaus Bureau udstedt en Meddelelse den 16. Marts 1904, og deri staar der blandt andet: „Jeg anser Officererne for frit stilled i deres Forhold udenfor Tjenesten, saalænge ingen tjenstlige Interesser lide derved.“ Her paa Rigsdagen blev den Gang Tillægsbevillingsloven behandlet, og Rosleff, vor afdøde Kollega, som var Ordfører, var den Gang syg, og Tilfældet vilde da, at det blev Vilhelm Lassen, som blev Ordfører for denne Sag her i Tinget. Og aabenbart efter Aftale — ogsaa det, at General Madsen svarede saa hurtigt den Gang, faldt der nogle raillerende Bemærkninger om, efter min Mening uberettiget, thi det er naturligt, at der gives en Minister Lejlighed til at forberede sig paa et Svar — udtalte Vilhelm Lassen følgende: „Jeg skulde ønske og bede den højtærede Krigsminister, om han ved denne Lejlighed vilde have udtalt sig om det Spørgsmaal, hvilken Ytringsfrihed aktive Officerer i Hæren have, om de have den fulde Frihed til at have hvilken som helst politisk Mening, de ønske, og til at udtale den.“ Dertil svarede Krigsministeren og henviste blandt andet til det, han havde udsendt gennem Ritzaus Bureau, og som jeg nylig oplæste. Derpaa svarede saa Vilhelm Lassen følgende: „Svaret gik ud paa at understrege saa stærkt, som det var muligt,

at alle, der høre til Hæren, frit kunne følge deres politiske Overbevisning, det vil altsaa sige, at de kunne underskrive de politiske Programmer, de have Lyst til. Naar Ministeren udtrykkelig her har tilkendegivet dette, ville de Herrer Generaller forstaa, at dette ogsaa bliver dem en Ledetraad.“

Man kan, naar man læser disse Ord og andre Udtalelser af Vilhelm Lassen, ligefrem høre den Røst, som nylig er forstummet, og de, der have hørt den, ville ogsaa mindes netop fra den Gang, hvorledes hans Røst fik ganske særlig Kraft derved, at hans Udtalelser skulde paa den ene Side drive de Angreb, der da vare rettede paa General Madsen, tilbage og tillige skulde virke som en Beroligelse rundt omkring i Venstrebefolkningen — den Gang var Reformpartiet ikke delt —. De virkede ogsaa paa en saadan Maade, at Redaktør Bransager for Eksempel i sit Blad „Venstres Folkeblad“ skrev, at „Krigsministerens Erklæring maa alle Venstremænd paaskønne, thi dermed er det for første Gang udtrykkeligt sagt, at Officererne have samme Menings- og Ytringsfrihed, hvilken militær Opfattelse de saa end nære, som andre Statsborgere; derved faar denne Affære en ærefuld Plads i Historien“. Og „Randers Venstreblad“, der staar et æret Medlem af dette Ting meget nær, skriver, at det selvfølgelig er enigt med Bransager i, at denne Erklæring er Paaskønnelse værd, men den betegner kun, hvad vi i Forvejen vidste om den Maade, paa hvilken General Madsen stiller sig overfor sine undergivne.

Men særlig ønsker jeg at fremdrage to Udtalelser fra Venstrepresen, hvorved Befolkningen skulde beroliges; den ene er i „Kalundborg Dagblad“ og den anden i „Ringkøbing Amts Dagblad“, som vel maa antages at have skrevet i den højtærede Forsvarsministers Aand, og umuligt er det ikke, at den endog er skreven med hans Pen. Disse to Artikler lyde saaledes: „Det er slaaet fast, at under Venstreministeriet have Officererne Frihed til at udøve deres borgerlige Rettigheder ligesom andre Mennesker. Ogsaa i den Henseende er der foregaaet et Systemskifte, da Højre blev sat fra Styret“. Efter hvad der nu er passeret, skulde man virkelig tro, at Højre, og et ganske anderledes reaktionært Højre end det, vi tidligere have set staa ved Styret, nu er kommet til Styret. Endvidere: „Det maa slaas fast som en uomstødelig Kendsgerning, at der ogsaa i Militæretaten er